

Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Sinkaberg AS

Risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusing

Rapport	
Rapporttittel	Saksnummer
Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Sinkaberg AS	2025/28159
Gradering	Dato for rapport
Offentlig	25.04.2025
Deltakere i revisjonsteamet	Revisjonsleder
Synnøve Hodneland, Olav Eikenæs, Eirik Jacobsen, Janne Kandal og Irja Viste-Ollestad	Synnøve Hodneland

1. Innledning

Mattilsynet gjennomførte systemrevisjon hos Sinkaberg AS den 18. og 19. mars, i henhold til varsel om revisjon datert 5. februar 2025.

- Dokumentgjennomgang fra 21. februar til 2. april, ref. dokumentliste
- Åpningsmøte og intervju av ledelsen 18., 19. og 25. mars
- Verifikasjonstilsyn på fire lokaliteter i perioden 19. – 20.mars
- Oppsummeringsmøte 2. april

2. Bakgrunn

I 2024 døde 57,8 millioner laks i norske oppdrettsanlegg. Av det totale antallet slaktet laks i 2024 ble 17,5 % nedklassifisert til produksjonsfisk. Dette er en økning på 12,3 prosentpoeng siden målingen startet i 2018. Behandling kan være en av de bakenforliggende årsakene til velferdsutfordringer og et høyt antall produksjonsfisk.

Revisjon av oppdrettsselskapene på systemnivå er ett av verktøyene Mattilsynet benytter for å påse at regelverket etterleves i havbruksnæringen. Etter planen skal 12 selskap revideres i løpet av 2025. For mer informasjon viser vi til rapportserie på våre nettsider: [Systemrevisjon av oppdrettsselskapene/Mattilsynet](#).

3. Mål

Målet med denne revisjonen var å undersøke om Sinkaberg AS sin risikostyring og internkontroll, knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusning, er i henhold til aktuelt regelverk beskrevet i varsel om revisjon.

4. Sinkaberg AS

Under revisjonen hadde vi en god og åpen dialog med dere. Dere hadde forberedt en presentasjon til åpningsmøtet, som var grundig og i henhold til varsel om revisjon.

Sinkaberg AS har hovedkontor i Rørvik og driver med oppdrett av laks på land og i sjø i Trøndelag og Nordland. Datterselskapet Sinkaberg Havbruk AS driver matfiskproduksjon i sjø, i to ulike geografiske områder i PO7 og PO8, og har 18 kommersielle matfisktillatelser fordelt på 29 lokaliteter. Sinkaberg Havbruk AS har samdrift og samlokalisering med flere aktører.

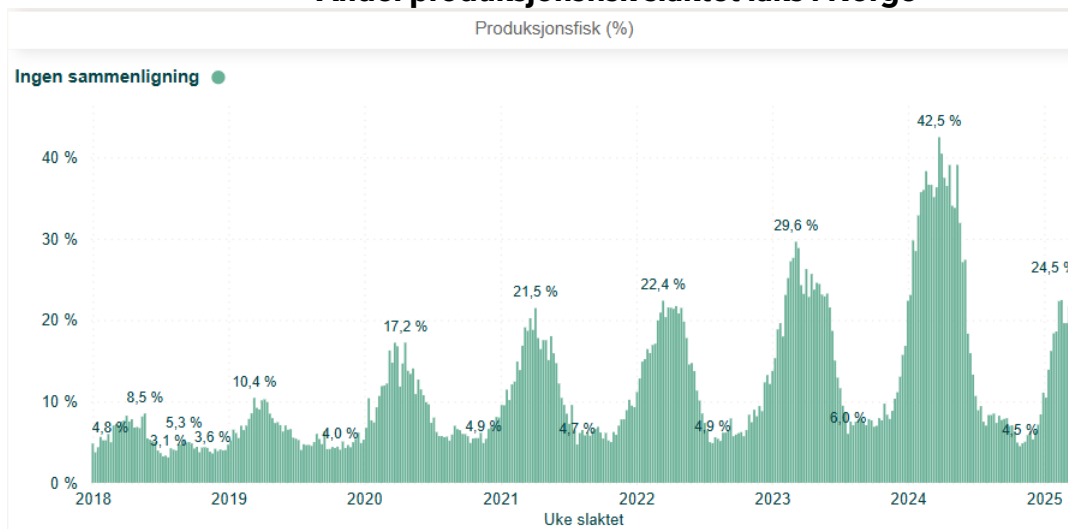
Om Sinkaberg Havbruk AS	
Drift i produksjonsområde	7 og 8
Antall matfisklokaliteter*	29
Årlig beregnet dødelighetsrisiko, 2024**	10,6 %
Antall luseoverskridelser, 2024***	27
Antall påviste sykdomsutbrudd 2024 (listeførte)***	0

*Kilde: Akvakulturregisteret

** Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte dødelighetstall og Mattilsynets utregningsmetode

*** Kilde: BarentsWatch (viser til alle matfisklokaliteter der Sinkaberg Havbruk AS innehar tillatelser)

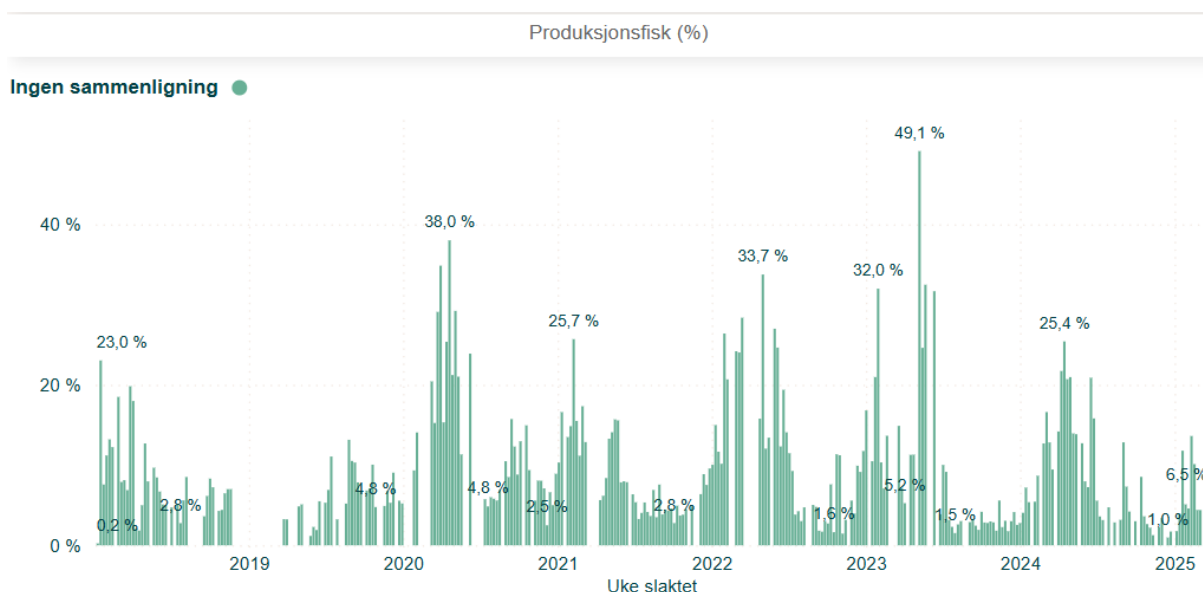
Andel produksjonsfisk slaktet laks i Norge

Figur 2 Produksjonsfisk (%) i perioden uke 1, 2018 til og med uke 13, 2025, alle virksomheter.

Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte slaktemeldinger.

Andel produksjonsfisk av slaktet laks for Sinkaberg AS

Figur 3 Produksjonsfisk (%) i perioden uke 1, 2018 til juli 2023 for Sinkaberghansen AS og fra juli 2023 til og med uke 12, 2025 for Sinkaberg Havbruk AS.

5. Resultat

Vår rapport representerer et bilde av Sinkaberg AS (Sinkaberg) sine styringssystem på revisjonstidspunktet, hvor vi har to hovedkategorier av observasjoner.

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener det foreligger risiko for brudd på regelverket, hvor vi mener virksomheten bør vurdere tiltak.

Vi har funnet forbedringspunkt knyttet til:

- Mål og delmål
- Risikovurdering, planer og tiltak
- Avvikshåndtering
- Internkontroll

Vi understreker at det *kan* finnes avvik og forbedringspunkt innenfor andre tema i styringssystemene som ikke er omtalt i denne rapporten.

I dette kapittelet vil vi beskrive forbedringspunkt vi har funnet under revisjonen. Begrunnelsen skal ikke forstås som en uttømmende liste, men som en overordnet fremstilling av hovedtrekkene ved observasjonene og eksempler på praktiske konsekvenser.

Rapporten gir en beskrivelse av feil og mangler knyttet til regelverket. Prosesser, aktiviteter og tiltak et selskap har som er ivaretatt og iht. regelverket, er ikke beskrevet.

5.1 Forbedringspunkt

5.1.1 Mål og delmål

Forbedringspunkt

Sinkaberg AS har mangler knyttet til planer og tiltak for å nå overordnede mål og tilhørende konkrete og evaluerbare delmål.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav e

Begrunnelse:

Utarbeidelsen av strategi, mål og delmål er uklar, og hvordan dette reflekteres i planer og tiltak. Vi har følgende eksempler på observasjoner som kan føre til regelbrudd:

- Sinkaberg har et overordnet mål om at alle lokaliteter skal ha skjermet teknologi, men det fremkommer ikke hva som ligger bak beslutningen. Det er også uklart hvordan tilhørende planer og tiltak utarbeides.

- Sinkaberg har definert ulike delmål for god fiskevelferd i "strategiske mål 2030", og bekrefter at dokumentet er uferdig og under prosess.
- Det er stor variasjon i måloppnåelse i generasjonsevalueringer, og det fremkommer ikke hvordan selskapet setter inn korrigerende tiltak eller endrer målsettinger for neste utsett.

5.1.2 Risikovurdering, planer og tiltak

Forbedringspunkt:

Sinkaberg AS har mangler knyttet til kartlegging av farer og problemer, og videre vurdering av risiko. De kan ikke vise hvordan planer og tiltak utarbeides for å redusere risikoforholdene.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav f

Begrunnelse:

Sinkaberg har nylig revidert prosedyre for risikostyring og -analyser, og ny modul og metode er under implementering. Sinkaberg erkjenner i åpningsmøtet at «risikoforbedringsarbeidet må løftes til det store bildet».

Observasjoner knyttet til biosikkerhet illustrerer hvordan mangler i risikostyringen får praktiske konsekvenser, noe som kan føre til regelbrudd:

- *Risikovurdering for biosikkerhetsplan RA 2025-001* baserer seg på en samlet risikovurdering for alle anlegg, til tross for at lokalitetene driftes med ulike teknologier og utstyr, og er spredt i ulike geografiske områder.
- *HB.23 Biosikkerhetsplan 36317 Varholmen* og *HB.24 Biosikkerhetsplan 10862 Båsen* inneholder lokalitetsspesifikke opplysninger med hensyn på historikk og sykdomsstatus i området, men oppgir ikke lokalitetsspesifikke tiltak.

Observasjoner knyttet til velferd illustrerer hvordan mangler i risikostyringen får praktiske konsekvenser, noe som kan føre til regelbrudd:

- I helserapporter blir fiskevelferd vurdert subjektivt basert på dødelighet, sykdommer, adferd og appetitt, supplert med data fra Aquabyte. Enkeltmerder blir kategorisert god, middels eller dårlig, uten fastsatte kriterier.
- Sinkaberg har rutiner for velferdsscoreing ved lusetelling og ved avlusing. Vi ser ikke hvordan data blir benyttet til å angi trender og uttrykke aggregert risiko for nedsatt velferd. Observasjonen blir bekreftet på verifikasjonstilsynene.
- Det benyttes ikke fastsatte grenseverdier for terminering av utsett. Observasjonen blir bekreftet på verifikasjonstilsynene.

5.1.3 Avvikshåndtering

Forbedringspunkt:

Sinkaberg AS har mangler knyttet til rutiner for å forebygge avvik fra krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav g

Begrunnelse:

Revisjonen avdekket at det er uklart hvordan Sinkaberg jobber med rotårsaksanalyser og hvordan avvikene bidrar til kontinuerlig forbedring. Vi har følgende eksempler på observasjoner som kan føre til regelbrudd:

- Det er uklart hvordan rotårsaksanalyser gjennomføres.
- 24 av over 1000 avvik i 2024 er kategorisert under "fiskehelse og -velferd". Avvik som har stor konsekvens blir fulgt opp av ledelsen, men det er uklart hvordan andre avvik bidrar til forbedringsarbeid på tvers i selskapet.
- Noen av avvikene har likhetstrekk, og her er eksempler på lignende avvik som mangler korrigerende tiltak:
 - Avvik ID: 2024-1059 og Avvik ID: 2024-363 baserer seg på hendelser hvor temperaturen på Optilicer settes ned pga. dødelighet, som et resultat av behandling og sykdomshistorikk.
 - Avvik ID 2024-433 og Avvik ID 2024-955 omhandler sårproblemer på utsett i sjø fra det samme settefiskanlegget.
 - Avvik ID 2024-1059, Avvik ID 2024-1068, Avvik ID 2024-621 og Avvik 2024-674 er knyttet til ikke-medikamentell behandling, der rutiner knyttet til trenging er medvirkende årsak.

5.1.4 Internkontroll

Forbedringspunkt:

Sinkaberg AS har mangler knyttet til systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav h

Begrunnelse:

Sinkaberg har mangler knyttet til styringssystemet og dets oppbygging, og har nylig revidert prosedyrene for internrevisjon. Vi har følgende eksempler på observasjoner som kan føre til regelbrudd:

- Formålet til *HB.1.14 Prosedyre for interne revisjoner* er blant annet å sikre at driften er i samsvar med myndighets- og sertifiseringskrav. Prosedyren viser til plan for interne revisjoner, der vi har sett følgende:
 - Ledelsen har ikke en systematisk gjennomgang av overordnet styring, og dokumentet *HB.1.37 Instruks for internrevisjon Adm. avdeling Havbruk* er ikke utarbeidet.
 - Internrevisjon i henhold til *HB.1.36 Instruks for internrevisjoner lokalitet* er ikke gjennomført i 2024. Dette avviket er identifisert og avviksbehandlet (*Avvik ID 2025-143*), men avviket er ikke lukket.

6. Verifikasjonstilsyn

Vi viser til tilsynskvittering etter gjennomførte verifikasjonstilsyn på følgende lokaliteter:

Lokalitetsnummer	Lokalitetsnavn	Saksnr.	Dato
30997	Skrubbholmen	2025/18159-13	19.03.2025
34917	Tosen	2025/18159-14	20.03.2025
12652	Kråkøya	2025/18159-15	20.03.2025
14076	Lismåsøy	2025/18159-17	19.03.2025

7. Dokumentliste

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet.

- 2025.02.21 Oversendelse
- OD.1.2 Organisasjonskart
- HB.21 Stillingsinstruks Konsernleder fiskehelse
- HB.22 Stillingsinstruks Fiskehelsepersonell
- HB.1.7 Stillingsinstruks Produksjonssjef Havbruk
- HB.1.0 Stillingsinstruks Lokalitetsleder
- HB.1.10 Stillingsinstruks Driftstekniker
- Organisasjonskart Sinkaberg AS
- HB.3.4.2 Veterinær helseplan
- HB.2.2 Beredskapsplan nedsatt fiskevelferd, høy dødelighet og smittsomme sykdommer
- HB.6 Prosedyre for målsettinger Havbruk
- OD.1.12 Prosedyre for operasjonsvurderinger
- OD.1.13 Prosedyre for risikostyring
- OD.1.11 Instruks for Risikoanalyser
- OD.1.24 Instruks for Sikker Jobb Analyse
- Fiskevelferd - Strategiske mål og tiltak 2024
- RA 2024/053 Risikoanalyse Fiskevelferd Havbruk
- Biosikkerhetsplan PO-7
- RA 2025-009 Topp 10 risikoelementer fiskehelse og -velferd
- Målsettinger 2211 Lekafjorden II V22
- 2211 Gen.evaluering (Lekafjorden II)
- Avvik 2023-379 Avvik på antall fisk i mærd 12 mærd 13 og 7
- Logg HB.3.4.1 (endring etter avvik 2023-379)
- Målsettinger Prosjekt 2212 Gjerdinga V22
- 2212 Gen.evaluering (Gjerdinga)

- HB.1.14 Prosedyre for interne revisjoner
- HB.1.35 Instruks for internrevisjon lokalitet GlobalG.A.P
- HB.1.36 Instruks for internrevisjon lokalitet
- HB.4.18 Instruks for årlig revisjon båt
- Avvik 2025-143 Ikke gjennomførte internrevisjoner lokalitet
- Liste over gjennomførte internrevisjoner lokalitet GlobalG.A.P
- Internrevisjon GlobalG.A.P - lokalitet Heggvika
- Internrevisjon GlobalG.A.P - lokalitet Tosen
- Biosikkerhetsplakat
- HB.3.4.5 Prosedyre for kontroll med lakselus, lytescore og gjellescore
- OD.1.12 Prosedyre for operasjonsvurderinger
- HB.3.4.15 Prosedyre for ikke-medikamentell behandling mot lakselus
- HB.3.4.7 Prosedyre for badebehandling med hel presenning
- HB.3.4.6 Prosedyre for medikamentell behandling i brønnbåt
- HB.3.7.3 Krav til leverandører av tjenester
- HB.3.4.3 Prosedyre for bruk av legemidler
- HB.23 Biosikkerhetsplan 36317 Varholmen
- HB.24 Biosikkerhetsplan 10862 Båsen
- Eksempel fra lusemøte med vurdering
- Operasjonsvurdering avlusing Lismåsøy 28.10.24
- Risikovurdering for Biosikkerhetsplan RA 2025-001
- OD.1.7 Prosedyre for melding og behandling av avvik
- Avvik 2024-134
- Avvik 2024-218
- Avvik 2024-417
- Avvik 2024-433
- Avvik 2024-955
- Avvik 2024-1059
- Avvik 2024-1068
- Avvik 2024-363
- Avvik 2024-621
- Avvik 2024-674
- Avvik 2024-1046
- Vedlegg avvik 2024-1046_HB.3.4.2
- Avvik 2024-218
- Vedlegg avvik 2024-218_HB.2.2
- Vedlegg avvik 2024-218_RA2024-014
- Avvik 2024-314
- Avvik 2024-417
- Vedlegg avvik 2024-417_HB.3.4.3
- Vedlegg avvik 2024.417_HB.3.4.6
- Dokumenter til revisjon
- Innholdsfortegnelse alle dokumenter
- Plan for intervju i forbindelse med systemrevisjon

- HB.3.4.1 Fiskehelsevurdering
- HB.3.6.9.Sammendrag biosikkerhetsplan
- Ukemøte - UMM 2025-015
- Ukemøte - UMM 2024-207
- HB.2.10 Forutsetninger Risikovurderinger
- Innholdsfortegnelse alle dokumenter
- Presentasjon systemrevisjon MT 18.03.25
- Revidert Presentasjon systemrevisjon MT 18.03.25
- Sinkaberg Havbruk lokaliteter
- 2025.02.24 Helserapport Gjerdinga
- 2025.02.23 Helserapport Kråkøya
- Oversikt over avvik relatert til fiskehelse og velferd - 2024
- Screenshot av planner fra ledermøter
- Screenshot av planner fra ledermøter - oppgave
- Utklipp Måltavle
- 2025.02.09 Helserapport Lismåsøy
- Avvik Bakterieinfeksjon med Pseudomonas sp. og forøket dødelighet
- Biosikkerhetsplan 14076 Lismåsøy
- Ukemøte Lismåsøy uke 7

Sammen trygger vi framtiden for mennesker, dyr og natur